

Науковий реферат статті Орлової А. Ю.

"Деякі аспекти вдосконалення науково-методичних підходів до оцінки собівартості продукції промислових підприємств"

У статті показано, що під час світової економічної кризи для промислових підприємств зросла актуальність обґрунтованої оцінки собівартості виробленої продукції, робіт, послуг (далі продукції) кожного виду і сумарною за певний період у рамках як бухгалтерського, так і податкового обліку. Так, для гнучкого управління цінами й асортиментом продукції, що випускається, підприємство повинне з достатньою точністю визначати собівартість виробу кожного виду. Рентабельні підприємства в рамках податкового обліку мають можливість за рахунок широкого використання в Україні та інших країнах систем прискореної амортизації в перші роки або протягом усього амортизаційного періоду штучно завищувати суми амортизаційних відрахувань порівняно з дійсними темпами зносу засобів праці. Це викликає дозволене законодавством завищення в податковому обліку порівняно з бухгалтерським собівартості реалізованої продукції підприємством усіх видів за певний період, а отже, заниження оподаткованого прибутку та податку на прибуток. Разом із тим існують проблеми в теоретичному та методичному забезпеченні.

Аналізуються зміни нормативної бази оцінки собівартості продукції промислових підприємств України за тривалий період. Обґрунтовано рекомендації щодо вдосконалення науково-методичного підходу до оцінки собівартості промислової та машинобудівної продукції в частині визначення амортизаційних відрахувань. Аргументовано необхідність виключити "метод зменшення залишкової вартості" як із П(С)БО 7, так і з Податкового кодексу, а ввести метод з аналогічною назвою, але в інтерпретації МСФЗ (IAS) 16, яка кардинально відрізняється. Він не тільки замінить "метод прискореного зменшення залишкової вартості", але й дасть широкі додаткові можливості прискорення амортизації. На цифровому прикладі показано, що оскільки на величину ліквідаційної вартості в Податковому кодексі немає ніяких обмежень, то можна підібрати таке її значення за якого річна норма амортизації виявиться вищою на 20 і 50 %, ніж дає метод прискореного зменшення залишкової вартості за однакового значення мінімально допустимого строку корисного використання об'єкта або терміну амортизації. Такий метод відсутній і в МСФЗ (IAS) 16, а під такою назвою використовується зовсім

інший по суті метод. Не дає цей метод ніяких переваг і з точки зору П(С)БО 7.

Підкреслено й необхідність подальшого вдосконалення нормативної бази оцінки собівартості продукції промислових підприємств у розрізі асортименту.

Література: 1. О составе затрат и единых нормах амортизационных отчислений : сборник нормативных документов с комментариями. – М. : Финансы и статистика, 1992. – С. 3–30. 2. Типовое положение по планированию, учету и калькулированию себестоимости продукции (работ, услуг) в промышленности // Бухгалтерский учет и аудит. – 1996. – № 7. – С. 2–60. 3. Международный стандарт финансовой отчетности (IAS) 16 "Основные средства". Приложение № 8 к Приказу Министерства финансов Российской Федерации от 25.11.2011 г. № 160н [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://base.consultant.ru/cons/cgi/online.cgi?req=doc;base=LAW;n=139647>. 4. Ришар Ж. Аудит и анализ хозяйственной деятельности предприятия / Ж. Ришар ; пер. с франц. под ред. Л. П. Белых. – М. : Аудит, ЮНИТИ, 1997. – 375 с. 5. Гарисон Р. Управленческий учет / Р. Гарисон, Э. Норин, П. Брюер ; пер. с англ. О. В. Чумаченко. – 11-е изд. – К. : Companion Group, 2007. – 1024 с. 6. Международный стандарт финансовой отчетности (IAS) 16 "Основные средства" [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.biz-consulting.com.ua/?file=about/library/msfo>. 7. Бригхэм Ю. Финансовый менеджмент. Экспресс-курс / Ю. Бригхэм, Дж. Хьюстон ; пер. с англ. – 4-е изд. – СПб. : Питер, 2007. – 544 с. : ил. – (Серия "Классический зарубежный учебник"). 8. Серебренников Г. Г. Основы управления затратами предприятия : учебн. пособ. / Г. Г. Серебренников. – 2-е изд., стер. – Тамбов : Изд-во Тамб. гос. техн. ун-та, 2009. – 80 с. 9. Иванов Ю. Б. Реформированная себестоимость (калькулирование в промышленности) / Ю. Б. Иванов, Е. В. Котляров // Украинский деловой еженедельник "Бизнес". Раздел "Бухгалтерия, право, налоги, консультации". – 2001. – № 20/1. – С. 45–515. 10. Мякота В. Себестоимость продукции от выпуска до реализации / В. Мякота. – Х. : Фактор, 2002. – 264 с. – (Б-ка "Фактора"). 11. Орлов П. А. Влияние государственной амортизационной политики на формирование конкурентных преимуществ промышленных предприятий и оценку их затрат на производство и реализацию продукции / П. А. Орлов, С. П. Орлов, А. Ю. Орлова // Конкурентоспособность: проблемы науки та практики : монографія / під ред. д-ра екон. наук, проф. Пономаренка В. С., д-ра екон. наук, проф. Кизима М. О., д-ра екон. наук, проф. Тищенко О. М. – Х. : ФОП Павленко О. Г. ; ВД "ІНЖЕК", 2010. – 376 с. – С. 232–256. 12. Управленческий учет : учебн. пособ. / под ред. А. Д. Шеремета. – М. : ИД ФБК-ПРЕСС, 2000. – 512 с. 13. О налогообложении прибыли предприятий : Закон Украины от 22.05.97 г. (с изменениями и дополнениями) // Урядовий кур'єр. – 1997. – 12 червня. 14. Податковий кодекс України (зі змінами, внесеними згідно із законами) [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2011. – № 13–14, 15–16, 17. – Ст. 112. – Режим доступа : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755>. 15. Положение (стандарт) бухгалтерского учета 7 "Основные средства", утверждено Приказом Министерства финансов Украины от 27 апреля 2000 года № 92, зарегистрировано в Министерстве юстиции Украины 18 мая 2000 года под № 288/4509 (с изменениями и дополнениями, последнее из которых внесено Приказом Министерства финансов Украины от 31 мая 2012 года № 658) [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.nibu.factor.ua/info/instrbuh/psbu7/>. 16. Положение (стандарт) бухгалтерского учета 16 "Затраты", утверждено Приказом Министерства финансов Украины № 318 от 31.12.99 г. (с изменениями и дополнениями) [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.nibu.factor.ua/info/instrbuh/psbu16/>.

Інформація про автора

Орлова Алла Юрїївна – аспірант кафедри оподаткування Харківського національного економічного університету (61166, Україна, м. Харків, пр. Леніна, 9а, e-mail: kafeomart@hneu.edu.ua).